

Avalent>Perekonnaasjad ja pärimine>Abielu ja registreeritud kooselu varalised tagajärjed>Abikaasade varasuhe

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [pt](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

inglise keel

Järgmised keeleversioonid: [en](#) on juba tõlgitud.

Swipe to change

Abikaasade varasuhe**Portugal****1 Kas liikmesriigis on kehtestatud seadusjärgne abikaasade varasuhe? Mida see endast kujutab?**

Jah. Reeglina võivad abikaasad sõlmida oma vararežiimi valimiseks abieluvaralepingu. Seda nimetatakse abielueelseks lepinguks (*convenção antenupcial*, tsiviilseadustiku (*Código Civil*) artikkel 1698).

Juhul kui abikaasad režiimi ei vali või teatavatel juhtudel, kui abieluvaraleping on kehtetu, on seadusjärgne abikaasade vararežiim tsiviilseadustiku artiklite 1717 ja 1721 kohaselt abielu jooksul omandatud vara ühisuse režiim (*regime da comunhão de adquiridos*).

Sel juhul tuleb kohaldada tsiviilseadustiku artiklite 1721 ja 1731 sätteid, et teha kindlaks, milline vara on ühisvara ja milline lahusvara.

On ka erandjuhte (sätestatud tsiviilseadustiku artiklis 1720), kus kohustuslik režiim on varalahususe režiim (*regime de separação de bens*).

2 Kuidas saavad abikaasad oma varasuhet korraldada? Millised ametlikud nõuded sellisel juhul kehtivad?

Abikaasad saavad oma varasuhet korraldada, sõlmides abieluvaralepingu, milles neil on võimalik valida üks kolmest tsiviilseadustikus sätestatud vararežiimist, või leppides kohaldatava õiguse piirides kokku täiesti teistsuguses režiimis (tsiviilseadustiku artikkel 1698).

Tsiviilseadustikus sätestatud kolm vararežiimi on:

abielu jooksul omandatud vara ühisuse režiim (*regime da comunhão de adquiridos* – tsiviilseadustiku artiklid 1721–1731);

üldise varaühisuse režiim (*regime da comunhão geral de bens* – tsiviilseadustiku artiklid 1732–1734);

varalahususe režiim (*regime da separação de bens* – tsiviilseadustiku artiklid 1735–1735).

Nagu eespool märgitud, võivad abikaasad kohaldatava õiguse piirides leppida kokku milleski teistsuguses. Nii on see juhul, kui abikaasade vararežiim on abielu jooksul omandatud vara ühisuse režiim, aga abikaasad lepivad abieluvaralepingus kokku, et konkreetsest kinnisvarast, mille üks abikaasast omandas enne abielu (näiteks perekonna eluase) saab pärast abiellumist ühisvara, sest mõlemad abikaasad soovivad vastutada sellega seotud hüpoteeklaenu maksmise eest.

Vorminõuete seisukohast peab abieluvaraleping olema notari juures koostatud ametlik dokument (avalik leping) või registripidajale esitatud avaldus (tsiviilseadustiku artikkel 1710 ja rahvastikuregistri seadustiku (*Código do Registo Civil*) artiklid 189–191).

Reeglina tuleb abieluvaraleping sõlmida enne abiellumist. Tsiviilseadustiku artikli 1714 kohaselt ei saa abieluvaralepingut ja abikaasade vararežiimi pärast abiellumist muuta, välja arvatud tsiviilseadustiku artiklis 1715 sätestatud juhtudel.

Tsiviilseadustiku IX peatüki III jagu sisaldab abieluvaralepingute suhtes kohaldatavaid sätteid (artiklid 1698–1716).

Abiellujatele tehtavaid kingitusi ja abikaasade vahelisi kingitusi käsitlevad sätted on esitatud tsiviilseadustiku X peatüki I ja II jaos, artiklites 1753–1766.

3 Kas varasuhete korraldamise vabadusel on ka piiranguid?

Portugali tsiviilseadustiku artiklis 1720 on nimetatud kaks olukorda, mil kohustuslik abikaasade vararežiim on varalahususe režiim: kui abielu sõlmitakse ilma eelnevaid abielumenetlusi (*processo preliminar de casamento*) täitmata ja kui abikaasad on vähemalt 60-aastased.

Muudel juhtudel on abikaasadel kohaldatava õiguse piirides valikuvabadus.

4 Millised on abielulahutuse, lahuselu või abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed abikaasade varasuhetele?

Tsiviilseadustiku artikli 1688 kohaselt lõpeb abikaasade abielusuhe lahutuse või abielu kehtetuks tunnistamisega, ilma et see piiraks ülalpidamist käsitlevate sätete kohaldamist. Abikaasade lahuselu ja nende vara jagamine ei lõpeta abielu, kuid lahuselu õiguslikud tagajärjed on väga sarnased lahutuse omadega, nagu selgitatud allpool.

Seoses vara jagamise ja võlgade maksimisega on tsiviilseadustiku artiklis 1689 märgitud, et kui abikaasade vararežiim on lõppenud, on abikaasadel ja nende vastavatel pärijatel õigus oma isiklikule varale ja oma osale ühisvarast. Abikaasa, kellel on ühisvara ees võlg, peab selle võla tasuma.

Võlgade korral tasutakse kõigepealt ühised võlad, kasutades ühisvara, ja alles pärast nende võlgade tasumist tasutakse ülejäänud võlad. Kui ühel abikaasal on võlg teise abikaasa ees, peab ta selle võla tasuma, kasutades oma osa ühisvarast. Kui ühisvara pole, peab see abikaasa tasuma võla oma isiklikust varast.

Lahutuse õiguslikud tagajärjed

Lahutuse tagajärjed on sätestatud Portugali tsiviilseadustiku artiklites 1788–1793-A.

Üldreeglina lõpetab lahutus abielu ja sellel on samasugused tagajärjed nagu abielu lõppemisel ühe abikaasa surmaga.

Pärimise kohta on tsiviilseadustiku artiklis 2133 sätestatud, et endine abikaasa kaotab pärast abielulahutust käsitleva kohtuotsuse tegemist seadusjärgse pärija staatuse, isegi kui see lahutusotsus tehakse pärast teise abikaasa surma.

Portugali õiguse kohaselt ei jagata abieluvara lahutusmenetluse ajal, vaid reeglina üksnes pärast seda. Kui aga abikaasad lahutavad vastastikusel kokkuleppel perekonnaseisuametis, võivad nad kohe kokku leppida selles, kuidas abieluvara jagatakse.

Lahutuse jõustumise üldreegel järgmine:

lahutus jõustub abielulahutuse kohtuotsuse kuupäeval.

Lahutuse varalised tagajärjed abikaasadele on järgmised:

lahutusel on abikaasadele tagasiulatuvad varalised tagajärjed alates kuupäevast, mil lahutusmenetlus algatati;

kummagi abikaasa taotlusel võidakse lahutuse varalisi tagajärgi kohaldada tagasiulatuvalt alates lahuselu algamise päevast, kui see kuupäev on menetluse käigus kinnitust leidnud;

vara jagamisel pärast lahutust ei saa kumbki abikaasa rohkem sellest, mille nad oleksid saanud, kui abielu suhtes oleks kohaldatud abielu jooksul omandatud vara ühisuse režiimi;

abikaasad kaotavad kõik abielu tulemusel saadud või saada olevad hüved (nt abikaasade vahelised kingitused; kolmanda isiku kingitused paarile seoses nende abiellumisega). Sellisel juhul võib kingituse tegija otsustada, et hüve kandub edasi paari lastele; kannatanud abikaasal on õigus nõuda teise abikaasa tekitatud kahju eest hüvitist vastavalt tsiviilvastutuse üldtingimustele ja üldkohtutes; kui lahutuse põhjused on seotud ühe abikaasa vaimse probleemiga, peab lahutust taotlev abikaasa hüvitama teisele abikaasale abielu lõpetamisega kaasneva isikukahju. Hüvitisnõue tuleb esitada lahutusmenetluse käigus; kumbki abikaasa võib taotleda kohtult luba üürida perekonna eluaset, olenemata sellest, kas see on kuulub mõlemale abikaasale või teisele abikaasale. Lahutuse varalised tagajärjed abikaasade ja kolmandate isikute vahelistele suhetele on järgmised: abikaasad saavad tugineda lahutuse varalistele tagajärgedele kolmandate isikute suhtes üksnes pärast kuupäeva, mil kohtuotsus rahvastikuregistris registreeriti.

Endiste abikaasade vaheliste ülalpidamiskohustuste kohta on tsiviilseadustiku artiklites 2016 ja 2019 märgitud järgmist:

Üldreeglina on mõlemal endisel abikaasal kohustus end pärast lahutust ise ülal pidada;

olenemata sellest, kas lahutati vastastikusel kokkuleppel või mitte, on mõlemal endisel abikaasal õigus saada ülalpidamist, aga õiglust silmas pidades võidakse ülalpidamise saamise õiguse andmisest keelduda;

ülalpidamise saamise õigus lõpeb, kui ülalpidamise saaja uuesti abiellub.

Abikaasade lahuselü tagajärjed ja nende vara

Seoses lahuseluga on Portugali tsiviilseadustiku artiklis 1794 osutatud eespool kirjeldatud lahutust käsitlevatele sätetele, aga ühe erandiga: lahuselü ei lõpetata abielu.

Kui see üks erand välja arvata, on lahuselü tagajärjed abieluvarale, ülalpidamiskohustustele ja pärimisele Portugali tsiviilseadustiku artiklite 1795-A, 2016 ja 2133 kohaselt samasugused nagu lahutuse tagajärjed.

Abielu kehtetuks tunnistamise õiguslikud tagajärjed

Eristatakse abielu kehtetuks tunnistamist ja abielu puudumist.

Abielu puudumise korral, nagu sätestatud tsiviilseadustiku artiklites 1628–1630 (nt kui ühe või mõlema abikaasa tahteavaldus puudub täielikult), ei ole sellel abielul õiguslikke tagajärgi.

Ilmaliku abielu kehtetuks tunnistamise korral, nagu sätestatud tsiviilseadustiku artiklis 1631 (nt õiguslike takistuste või väära tahteavalduse korral), on tsiviilseadustiku artiklis 1647 kindlaks määratud tagajärjed järgmised:

kui mõlemad abikaasad tegutsesid heas usus, avalduvad selle abielu tagajärjed neile ja kolmandatele isikutele seni, kuni jõustub kehtetuks tunnistamist käsitlev kohtuotsus;

kui ainult üks abikaasa tegutses heas usus, siis saab üksnes tema kasu abieluga kaasnevatest hüvedest. Peale selle võib heas usus tegutsev abikaasa tugineda abielu tagajärgedele kolmandate isikute suhtes tingimusel, et need on kooskõlas abikaasadevahelise suhtega.

Neid norme kohaldatakse kiriklike võimude sõlmitud katoliiklike abielude kehtetuks tunnistamise suhtes, kuni kohtuotsuse registreerimiseni rahvastikuregistris, tingimusel et katoliiklik abielu oli samuti seal registreeritud.

Tsiviilseadustiku artiklites 1649 ja 1650 on sätestatud varalised sanktsioonid alaealiste vaheliste abielude korral või õiguslike takistustega abielude korral, näiteks:

alaealist, kes abiellub ilma vajaliku loata, käsitatakse kuni täisealiseks saamiseni alaealisena seoses sellise vara haldamisega, mis tal oli abiellumise ajal ja mille ta sai pärast abiellumist kingitusena. Ülalpidamine, mida ta oma staatuse kohaselt vajab, võetakse aga nimetatud varalt saadud tulust;

alaealise vanemad või esindaja – ja mitte teine abikaasa – haldavad seda vara, kuni alaealine saab täisealiseks;

seda vara ei saa kasutada abielu ajal ega pärast selle lõppu selliste võlgade tasumiseks, mis on kummalgi abikaasal tekkinud enne, kui alaealine sai täisealiseks;

kui abiellutakse enne, kui eelmise abielu lõppemisest on möödunud aeg, kaotab seda takistust eiranud abikaasa kogu vara, mille ta on saanud esimeselt abikaasalt eelmises abielus kingitusena või testamendi kaudu;

kui eiratakse tsiviilseadustiku artikli 1604 punktides c ja d sätestatud takistusi (nt on seal sätestatud veresugulusest tulenev takistus), ei saa takistust eiranud abikaasa saada teiselt abikaasalt kingitusena ega testamendi kaudu mingeid hüvesid.

5 Kuidas mõjutab abikaasade varasuhet ühe abikaasa surm?

Ühe abikaasa surma korral abikaasade vararežiim lõpeb, nagu on sätestatud tsiviilseadustiku artiklis 1788.

Ühisvara tuleb jagada. Tsiviilseadustiku artikli 2024 kohaselt hõlmab surnud abikaasa vara tema isiklikku vara ja kui see on kohaldatav, siis tema osa abikaasade ühisvarast.

Üldreeglina on üleelanud abikaasa seadusjärgne pärija, kellel on õigus pärandi sundosale, olenemata sellest, kas tehtud on testament (tsiviilseadustiku artiklid 2131, 2133 või 2158 ja 2159, nagu asjakohane).

Kui vara jagatakse, on üleelanud abikaasal Portugali tsiviilseadustiku artikli 2103-A tingimuste kohaselt ühtlasi õigus kasutada perekonna eluaset, selle sisu ja mõõblit. Kui selle väärtus ületab pärand- ja ühisvara seisukohast tema osa, peab üleelanud abikaasa selle teistele pärijatele hüvitama.

Kui abikaasade vararežiim on varalahususe režiim, võivad abikaasad aga tsiviilseadustiku artikli 1698 ja artikli 1700 lõike 3 kohaselt abieluvaralepingus pärijastaatusest loobuda.

6 Milline ametiasutus on pädev tegema otsuseid abikaasade varasuhetega seotud asjades?

Järgnevalt kirjeldatud olukordades on abieluvarasjadega tegelemise pädevus kohtutel, registripidajatel ja notaritel.

Portugali õiguse kohaselt kehtib abieluvaralepingute ja abieluvararežiimi suhtes muutumatuse põhimõte, mis on sätestatud tsiviilseadustiku artiklis 1714. See tähendab, et kui tulevased abikaasad soovivad ise kokku leppida abieluvararežiimis ja kalduda kõrvale seadusega ettenähtud vararežiimist, tuleb see vararežiim kehtestada abieluvaralepinguga (tsiviilseadustiku artikkel 1710), millele kirjutatakse alla enne abiellumist. Abielu jooksul ei ole abikaasadel lubatud abieluvaralepingut muuta või lõpetada. Tsiviilseadustiku artiklis 1715 sätestatud olukorrad (nt varalahusus või abikaasade lahuselü ja varalahusus) on erandid muutumatuse põhimõttest.

Abikaasade vararežiimi tingimused tuleb sätestada abieluvaralepingus (tsiviilseadustiku artikkel 1698). Abieluvaralepingu suhtes kehtivad vormi- ja avalikustamise nõuded. Vorminõuete kohta on tsiviilseadustiku artiklis 1710 sätestatud, et abieluvaraleping on kehtivalt sõlmitud üksnes siis, kui selleks on esitatud registripidajale avaldus või kui see on vormistatud notariaalaktina. Avalikustamise nõuete seisukohast tuleb abieluvaraleping tsiviilseadustiku artikli 1711 lõike 1 kohaselt registreerida, et see oleks kehtiv kolmandate isikute suhtes. Abikaasade ja muude abieluvaralepingu poolte pärijaid ei loeta kolmandaks isikuks. Lepingu registreerimine ei asenda selliste asjaolude kandmist kinnistusraamatusse, mille suhtes selline kohustus kehtib. Samuti kehtivad tähtajad: abieluvaralepingule tuleb alla kirjutada enne abiellumist, kuid lepingule allakirjutamise kuupäevast kuni abieluni ei tohi mööduda kauem kui üks aasta, vastasel juhul kaotab leping kehtivuse, nagu on sätestatud tsiviilseadustiku artiklis 1716.

Eeltoodud teabega saab tutvuda käsiraamatus „Os Regulamentos Europeus: impacto na actividade registal e notarial“, mis on kättesaadav portugali ja inglise keeles aadressil: <https://www.redecivil.csm.org.pt/os-regulamentos-europeus-impacto-na-atividade-registal-e-notarial/>

Lahutuse, lahusel ja abielu kehtetuks tunnistamise korral sõltub see, milline asutus on pädev tegelema vara jagamisega ja sel eesmärgil abieluvararežiimi kohaldamisega, sellest, kas abikaasad on ühel meelel küsimuses, kuidas tuleb abieluvara jagada.

Kui abikaasad on lahutuse või lahusel korral kokku leppinud, kuidas tuleb abieluvara jagada, on asja menetlema pädev perekonnaseisuamet. Sel juhul võib olla kaks olukorda: kui otsus lahutuse või lahusel kohta tehakse vastastikusel kokkuleppel, on lahutuse või lahusel asjas pädevad perekonnaseisumetodid ja nad võivad asjaomaste menetluste käigus kiita heaks jagamislepingu, korraldada maksukohustuste täitmise ning teha vararegistris jagamise põhjal muudatusi. Kui tegemist on vaidlustatud lahutuse või lahuseluga, mille korral on pädevad perekonna- ja alaealiste kohtud (*Tribunais de Família e Menores*), ning pooled lepivad kokku vara jagamises pärast lahutust või kooselu lõpetamist, on perekonnaseisumetodid pädevad tegelema jagamise, maksukohustuste ja jagamisest tulenevate vararegistri muudatustega. See õigusraamistik on sätestatud rahvastikuregistri seadustiku (*Código de Registo Civil*) artiklites 272-A ja 272-B. Praktiline teave selle teenuse ja sellega kaasnevate kulude kohta on kättesaadav aadressil <https://justica.gov.pt/Servicos/Balcao-Divorcio-com-Partilha>.

Kui pooled jõuavad pärast lahutust või kooselu lõpetamist vara jagamises kokkuleppele, võivad nad sõlmida jagamislepingu notariaalaktina. Sellisel juhul peab notar registreerima kinnisasjad kahe kuu jooksul ja pooled peavad täitma sama tähtaja jooksul oma maksukohustused (kinnistusregistri seadustiku (*Código do Registo Predial*) artiklid 8-B ja 8-C).

Kui abikaasad ei jõua lahutuse, lahusel, abielu tühisuse või kehtetuks tunnistamise korral vara jagamises kokkuleppele, peab emb-kumb pool taotlema inventuurimenetluse algatamist. Tsviilseadustiku artikli 1083 lõikes 1 sätestatud olukordades (nt kui inventuur on seotud muu kohtumenetlusega) on inventuurimenetluse toimetamise ainupädevus kohtul. Muudes olukordades võib inventuurimenetlust taotleda ühe huvitatud isiku algatusel või kõigi huvitatud isikute vastastikusel kokkuleppel kohtus või 13. septembri 2019. aasta seaduse nr 117/19 lisa artiklis 1 osutatud loetellu kantud notari juures vastavalt tsviilseadustiku artikli 1083 lõikele 2. Notarid kasutavad juhtumiga tegelemiseks juhtumihaldussüsteemi <https://www.inventarios.pt/>.

7 Millised on abikaasade varasutest tulenevad tagajärjed abikaasa ja kolmanda isiku vahelistele õigussuhetele?

Tsviilseadustiku artiklites 1682 ja 1683 on sätestatud, et mõnel juhul peab abikaasal olema teise abikaasa nõusolek teatavate lepingute sõlmimiseks kolmandate isikutega. See sõltub abikaasade vararežiimist (nt varalahususe või üldise varaühisuse režiim), sellest režiimist tulenevatest haldusvolitustest (nt teatava vara ühine haldamine), vara laadist (nt perekonna eluase, ühisvara) või lepingu laadist (nt ostu-müügileping; kingituste vastuvõtmine).

Tsviilseadustiku artikli 1687 kohaselt on teise abikaasa nõusoleku puudumisel kolmandatele isikutele järgmised tagajärjed:

kui üks abikaasadest sõlmib lepingu, mis rikub Portugali tsviilseadustiku artikli 1682 lõikeid 1 ja 3 (nt teatava vallasvara omandiõiguse ülekandmine), artiklit 1682A (nt kinnisasja omandiõiguse ülekandmine üldise varaühisuse režiimi korral; perekonna eluaseme omandiõiguse ülekandmine abikaasade mistahes vararežiimi korral), artiklit 1682B (nt perekonna eluaseme üürilepingu lõpetamine) või artikli 1683 lõiget 2 (pärandist või annakust loobumine), on teisel abikaasal või tema pärijal õigus nõuda selle lepingu tühistamist;

kui abikaasa kannab ilma nõutava teise abikaasa nõusolekuta üle registreerimata vallasasja omandiõiguse või sõlmib lepingu, millega seatakse sellele varale koormatis, ei saa eelnimetatud tühistamist nõuda, kui kolmas isik tegutses heas usus;

kui üks abikaasadest kannab ebaseaduslikult üle sellise vara omandiõiguse, mis kuulub teise abikaasa ainuomandisse, või sõlmib lepingu, millega seatakse sellele varale koormatis, on leping õigustühine ja hind tuleb tagasi maksta, eelkõige vastavalt tsviilseadustiku artiklitele 892–904, milles on sätestatud müüja ebaseadusliku tegevuse tagajärjed.

8 Palun kirjeldage lühidalt oma riigis kohaldatavat abieluvara jagamise või realiseerimise menetlust.

Kui vara jagamise suhtes jõutakse kokkuleppele, võib selle kinnitada perekonnaseisuamet või selle võib vormistada notariaalaktina, vastavalt eespool, 6. küsimuse vastuses nimetatud olukorrale.

Kui vara jagamise suhtes kokkuleppele ei jõuta, algatatakse inventuurimenetlus, nagu on kirjeldatud 6. küsimuse vastuses.

Kohtulikku inventuurimenetlust reguleerivad tsviilseadustiku V raamatu XVI jaotise sätted (artiklid 1082–1130), mis kehtivad *mutatis mutandis* ka notariaalse inventuuri suhtes (13. septembri 2019. aasta seaduse nr 117/19 lisa artikkel 2).

Inventuurimenetluse etapid on järgmised: algetapp; vastuväide ja kohustuste kontrollimine; huvitatud isikute eelnev ärakuulamine; nõuete lahendamine ja huvitatud isikute ärakuulamine; vara jagamise kava ja jagamist kinnitav otsus; jagamist kinnitavale otsusele järgnevad meetmed.

9 Milline on kinnisvara registreerimise menetlus ning milliseid dokumente või teavet harilikult kinnisvara registreerimiseks nõutakse?

Kinnisasja registreerimise taotleja peab esitama kinnistusametile registreerimistaotluse, millele on lisatud kinnistusregistris esitatud asjaolusid tõendavad dokumendid. Tavaliselt nõutakse järgmisi dokumente: avalik dokument; omanditõend; tempelmaksu ja munitsipaalomandimaksu tasumise tõend; hüpoteegi lõpetamise dokument, kui see on asjakohane. Kui need dokumendid on juba kinnistusametis registreeritud, tuleb esitada üksnes viited nendele.

Kui taotluse esitab taotleja esindaja, tuleb taotlusele ühtlasi lisada taotleja volikirj. Kinnistusregistri seadustiku artikli 39 kohaselt ei pea aga juristid, notarid ega õigusnõunikud registreerimise taotlemisel volikirja lisama.

Taotlejad, kellel on digisertifikaat (Portugali ID-kaardiga kodanikud ning kutseliitudes nõuetekohaselt registreeritud juristid, notarid ja õigusnõunikud), saavad esitada kinnisasja registreerimise taotluse ja vajalikud lisadokumendid internetis. Ilma digisertifikaadita taotlejad saavad taotluse isiklikult kinnistusametisse kohale viia või postiga saata.

Teave registreerimismenetluse ja sellega kaasnevate kulude kohta on kättesaadav aadressil

<https://justica.gov.pt/Servicos/Pedir-registo-predial>

Portugali tsviilseadustiku ja muude eespool osutatud õigusaktide kehtivad versioonid on portugali keeles kättesaadavad järgmisel aadressil:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_main.php

Lõppmärkus

Sellel teabelehel esitatud teave on üldine ega ole ammendav. See ei ole kontaktisiku, tsviil- ja kaubandusasja käsitleva Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku, kohtute ega ühegi muu isiku jaoks siduv. Alati tuleb tutvuda kohaldatavate õigusaktide kehtivate versioonidega. Siin esitatud teave ei asenda õiguspraktikult saadavat õigusnõu.

Viimati uuendatud: 05/10/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.